

СЕКЦІЯ 2.
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ В УМОВАХ
РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

УДК 374.7(4)

Боярська-Хоменко А.В.,
кандидат педагогічних наук, докторант кафедри початкової,
дошкільної та професійної освіти,
Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди, м. Харків

ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА «EUROPASS» ЯК МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ІДЕЇ
БЕЗПЕРЕРВНОГО НАВЧАННЯ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

У сучасному суспільстві все більше людей розуміють, що знання та уміння отримані під час навчання не можуть стати запорукою успішної трудової діяльності впродовж усього життя. Все частіше дорослі люди відчують потребу в удосконаленні, поглибленні та доповненні своїх знань на різних етапах трудової діяльності. Інформаційне суспільство вимагає від дорослих людей не лише високого рівня грамотності, а й постійного інтелектуального розвитку, удосконалення математичних, мовних та цифрових компетенцій. З огляду на це безперервна освіта та освіта дорослих поступово стають нормою життя суспільства, знаходять підтримку на законодавчому та методичному рівнях.

Опитування, проведене TNS Opinion & Social Network від імені Європейської Комісії, у 28 державах-членах Європейського Союзу показало, що майже всі громадяни Європейського Союзу (95%) вважають, що знання та навички можуть бути отримані за межами формальної освіти. Разом з тим 86% респондентів вважають корисним та позитивним досвід власного навчання у формальних освітніх закладах, але близько чверті (23%) громадян Європейського Союзу відчують, що рівень освіти не дає їм необхідних знань і навичок щоб знайти роботу відповідно до їхньої кваліфікації. Більше двох третин (69%) опитаних вважають, що для отримання необхідної кваліфікації можна використовувати поєднання різних видів освіти (формальна, неформальна та інформальна) [4]. Таким чином можна говорити про готовність європейців до навчання впродовж життя, яке буде поєднувати різні форми та шляхи здобуття знань і навичок.

Інтеграційні процеси та розвиток інформаційно-комунікаційних технологій в Європі сприяють високій мобільності кваліфікованих працівників. Європейський парламент зазначає, що особи, які приймають рішення про навчання чи пошук нового місця роботи потребують доступу до інформації про роботодавців чи навчальні заклади, мають потребу в об'єктивній оцінці власних знань та умінь, а також у визначенні своєї кваліфікації згідно з загальноєвропейськими рамками. Відмінності у визначеннях, форматах документів, мовах, а також методах оцінки та валідації викликають труднощі у роботодавців, державних організацій, освітніх установ із різних країн. Для вирішення цих проблем Європейський Союз запропонував державам-членам, соціальним та промисловим партнерам, а також іншим зацікавленим сторонам спільно працювати над підвищенням якості та актуальності формування навичок, підвищення кваліфікації, досягнення прозорості визначення компетенцій. Так, було запропоновано реалізувати програму «Europass», метою якої є допомога у пошуку навчального закладу чи місця роботи у відповідності до рівня

знань людини. Для досягнення поставленої мети, Europass приділяє багато уваги створенню інструментів для удокументування навичок і кваліфікацій. Ці інструменти набули широкого розповсюдження через інтернет-інформаційну систему Europass [2].

Інтернет-ресурс Europass допомагає дорослим людям систематично, лаконічно та ефективно задокументувати свої знання, навички і кваліфікацію під час пошуку роботи або навчального закладу. Разом з тим чітко сформульовані та документально оформлені відомості допомагають роботодавцям знайти кваліфікованих співробітників, а закладам освіти визначити і запропонувати зміст навчальних програм для абітурієнтів.

Портфель Europass включає п'ять шаблонів документів:

- Резюме (*Curriculum Vitae*);
- Мовний паспорт (*Language Passport*);
- Мобільна Європа (*Europass Mobility*);
- Додаток до сертифікату (*Certificate Supplement*);
- Додаток до диплому (*Diploma Supplement*) [1].

Резюме (*Curriculum Vitae*) – допомагає ясно і ефективно представити свої навички і кваліфікацію, дозволяє створити своє резюме в стандартизованому форматі. Під час заповнення онлайн-форми резюме необхідно вказати персональні дані, освіту, трудовий стаж, особисті навички, володіння іноземними мовами, рівень організаційних та цифрових навичок, навичок спілкування тощо. Резюме можна зберігати на будь-яких цифрових носіях, а також редагувати та оновлювати.

Мовний паспорт (*Language Passport*) – інструмент самооцінки рівня знань іноземних мов і кваліфікації. Мовний паспорт дозволяє самостійно визначити рівень мовної кваліфікації від A1 до C2. Для об'єктивності оцінки онлайн-платформа Europass пропонує скористатись спеціальною таблицею оцінки рівня володіння мовою, у якій детально описано уміння та знання у відповідності до кожного рівня мовної компетенції.

Мобільна Європа (*Europass Mobility*) – механізм реєстрації знань та навичок, отриманих в будь-якій країні Європи з метою забезпечення мобільності у навчанні або роботі. У додатку потрібно зареєструвати досвід роботи закордоном, академічне навчання в межах програм обміну студентами, діяльність у недержавних та неурядових організаціях різних країн.

Додаток до сертифікату (*Certificate Supplement*) дозволяє детально описати знання та навички, отримані під час сертифікації додаткової (післядипломної) професійної освіти. Додаток узагальнює та стандартизує інформацію, яка вже включена в офіційний сертифікат або надає її роз'яснення, що робить документи більш зрозумілими та універсальними, особливо для роботодавців або установ за кордоном.

Додаток до диплому (*Diploma Supplement*) – описує знання та навички, отримані після закінчення формального навчання у закладах вищої освіти. Додаток до диплому систематизує інформацію, яка включена в офіційний диплом про вищу освіту або надає роз'яснення у відповідності до прийнятих в Європі рамок кваліфікацій. Варто зазначити, що цей додаток не замінює оригінальний документ про вищу освіту та не гарантує автоматичного визнання рівня освіти в усіх країнах Європейського Союзу.

У кожній країні Європейського Союзу та Європейської економічної зони створено Національні центри Europass, які забезпечують підтримку користувачів і відповідають за сертифікацію рівня освіти дорослих, координують всі заходи,

пов'язані з документами Europass. У висновку Європейського парламенту щодо оцінки роботи Europass зазначено, що місія національних центрів Europass полягає в популяризації освіти дорослих, інформатизації суспільства про механізми визнання освіти та надання необхідної інформації про модель роботи Europass [2]. Основними функціями Національних центрів є:

- координація управління документами Europass;
- поширення та популяризація Europass;
- співпраця з інформаційними центрами для дорослих;
- забезпечення роботи онлайн-платформи Europass, а також забезпечення доступу громадян до «паперових» версій програми Europass;
- виконання функцій національного партнера в європейській мережі Національних центрів.

Europass підтримує та пропагує доступне використання інформації про навички і кваліфікації у будь-якій країні Європи. Документи Europass доступні 27 мовами, забезпечують послідовність та зрозумілість інформації про рівень освіти для різних країн. За офіційною статистикою з 2005 до 2018 року на веб-сайтах Europass було понад 126 мільйонів відвідувачів; завантажено понад 93 мільйони шаблонів документів, з них понад 60 мільйонів Резюме (*Curriculum Vitae*) були створені в інтернет-мережі засобами Europass [3].

У квітні 2018 р. країни Європейського Союзу переглянули рамки Europass та затвердили оновлену структуру. Нова структура запропонує інтуїтивні, новітні інструменти, які відображають потреби людей в контексті сучасного ринку праці та систем освіти й навчання. Також буде створено сервіс, котрий пропонуватиме послуги, що дозволяють людям ідентифікувати і повідомляти свої навички та кваліфікацію. Зокрема це будуть розширені інструменти для створення резюме і портфолію, а також інструменти самооцінки, для того щоб користувачі могли зрозуміти цінність своїх знань і навичок. Платформа Europass також включатиме в себе ряд актуальної інформації про можливості навчання, підвищення кваліфікації і корисні поради щодо роботи із сервісами Europass [3].

Результатом оновлення Europass повинно стати те, що користувачі можуть отримати доступ до повного спектру послуг з удокументування та визнання, шляхів розвитку навичок і кваліфікації в одному місці. Нова система Europass буде працювати з різними службами в галузі систем праці, освіти та навчання, з метою забезпечення більш легкого обміну інформацією та даними.

Таким чином, можна зробити висновок що онлайн-платформа Europass сприяє прозорому та ефективному визнанню формальної, неформальної та інформальної освіти дорослих. Використання сервісів Europass надає можливість для ефективного пошуку робочого місця або навчального закладу, спонукає до подальшого навчання та розвитку безперервної освіти у загальноєвропейському контексті. Інформаційна система Europass підтримує мобільність як у трудовій так і в освітній галузях, з метою підвищення кваліфікації, надання якісної освіти та модернізації систем безперервного навчання.

Список використаних джерел:

1. About Europass. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://europass.cedefop.europa.eu/about>

2. Decision (EU) 2018/646 of the European Parliament and of the Council of 18 April 2018 on a common framework for the provision of better services for skills and qualifications (Europass) and repealing Decision No 2241/2004/EC // Official Journal of the European Union, 2018. – Volume 61 (2 May). – pp.42-55

3. Employment, Social Affairs & Inclusion. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1266&langId=en>

4. Survey on the European citizens' attitudes towards skills and qualifications by the European Commission and TNS Opinion and Social // Europass Magazine, 2014. – Nr. 8, – pp. 4-5

Войтовська А.І.

аспірантка Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, м. Умань

ГЕНДЕРНА СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Європейський вибір України вимагає модернізації усіх сфер суспільства, в тому числі освітньої, передбачає створення рівних можливостей для самореалізації особистості незалежно від її національності, віку, соціальної приналежності, статі тощо. В Конституції України, Законах України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про вищу освіту» зафіксовано, що доступ до освіти є рівним, незалежно від статі. Стаття 21 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» проголошує, що держава забезпечує рівні права та можливості жінок і чоловіків у здобутті освіти.

Головною проблемою національної освіти залишається стійкість традиційного уявлення про жіноче і чоловіче призначення, яке виводиться із відмінностей статей, наприклад, жінка – домогосподарка (берегиня), чоловік – годувальник (господар). Саме ці соціальні моделі поведінки передаються дітям, що породжує замкнуте коло, яке може розірвати лише освіта, що базується на гендерному підході, через виховання педагогами гендерної культури.

Проблема гендерної освіти, виховання гендерної культури, гендерної чутливості приваблює багатьох українських дослідників: Т. Говорун, Т. Дороніну, О. Кізь, О. Кікінежді, Л. Кобелянську, В. Кравця, М. Маєрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманову та ін. У роботах науковців наголошується, що гендерне виховання – це цілеспрямований, організований і керований процес формування соціокультурних механізмів конструювання чоловічих і жіночих ролей, поведінки діяльності та психологічних характеристик особистості, запропонованих суспільством своїм громадянам залежно від їхньої біологічної статі.

Україна поставила перед собою два завдання:

1. Забезпечити гендерне співвідношення на рівні не менше 30 до 70 % тієї чи іншої статі у представницьких органах влади та вищих щаблях виконавчої влади.

2. Скоротити наполовину розрив у доходах жінок і чоловіків.

Перераховані завдання мали на меті забезпечити гендерну рівність у політичній сфері та на ринку праці в Україні.

На регіональному рівні також було прийнято «Цілі розвитку тисячоліття» для кожного конкретного регіону. Забезпечення гендерної рівності стало невід'ємною складовою цих документів. На основі «Цілей розвитку тисячоліття» для регіонів мали